

DOUWE EGBERTS

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 15. júla 2004 *

Vo veci C-239/02,

ktorej predmetom je návrh Rechtbank van Koophandel te Hasselt (Belgicko) predložený Súdnemu dvoru v súlade s článkom 234 ES, ktorým navrhuje, vo vzťahu ku konaniu začatému pred vnútroštátnym súdom medzi

Douwe Egberts NV

a

Westrom Pharma NV,

Christophe Sourainis, vykonávajúci podnikateľskú činnosť pod obchodným menom „Établissements FICS“,

a medzi

Douwe Egberts NV

a

FICS-World BVBA,

* Jazyk konania: holandčina.

aby vydal rozhodnutie o prejudiciálnej otázke týkajúcej sa výkladu článku 28 ES, výkladu a platnosti článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/4/ES z 22. februára 1999 o kávových extraktoch a čakankových extraktoch [cigóriových – *neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 66, s. 26), a výkladu článku 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 109, s. 29),

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca), R. Schintgen a N. Colneric,

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: M.-F. Contet, hlavná referentka,

so zreteľom na písomné pripomienky, ktoré predložili:

— Douwe Egberts NV, v zastúpení: G. Glas a A. Wilsens, advocaten,

— FICS-World BVBA, v zastúpení: Y. Van Wallendael, advocaat,

- belgická vláda, v zastúpení: A. Snoecx, splnomocnená zástupkyňa,

- Európsky parlament, v zastúpení: A. Baas a M. Moore, splnomocnení zástupcovia,

- Rada Európskej únie, v zastúpení: E. Karlsson, splnomocnená zástupkyňa,

- Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: M. França a H. M. H. Speyart, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na správu pre pojednávanie,

po vypočutí ústnych pripomienok, ktoré predniesli: Douwe Egberts NV, v zastúpení: T. Heremans, advocaat, FICS-World BVBA, v zastúpení: Y. Van Wallendael a M. Roosen, advocaat, belgická vláda v zastúpení: J. Devadder a D. Haven, splnomocnení zástupcovia, Európsky parlament, v zastúpení: A. Baas a M. Moore, Rada Európskej únie, v zastúpení: E. Karlsson a B. Driessen, splnomocnení zástupcovia, a Komisia, v zastúpení: M.-J. Jonczy a A. Nijenhuis, splnomocnení zástupcovia, 6. novembra 2003,

po vypočutí návrhu generálneho advokáta na pojednávaní 11. decembra 2003,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Rozhodnutím z 28. júna 2002 doručeným Súdnemu dvoru 1. júla 2002 požiadal Rehtabank van Koophandel te Hasselt (obchodný súd) formou prejudiciálnych otázok v súlade s článkom 234 ES o výklad článku 28 ES, výklad a posúdenie platnosti článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/4/ES z 22. februára 1999 o kávových extraktoch a čakankových [cigóriových – *neoficiálny preklad*] extraktoch (Ú. v. ES L 66, s. 26) a o výklad článku 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 109, s. 29).
- 2 Prejudiciálne otázky vyplynuli zo sporu týkajúceho sa obchodovania s výrobkom nazvaným „DynaSvelteCafé“ v Belgicku za podmienok, ktoré sú, podľa názoru Douwe Egberts NV (ďalej len „Douwe Egberts“), v rozpore s vnútroštátnymi ustanoveniami o reklame a označovaní potravín.

Právny rámec

Ustanovenia práva Spoločenstva

- 3 Článok 2 smernice 1999/4 uvádza:

„Smernica 79/112/EHS sa vzťahuje na výrobky vymedzené v prílohe za splnenia týchto podmienok:

- a) názvy výrobkov uvedené v prílohe sa použijú len pre výrobky tam vymedzené, a pri obchodovaní s nimi musia byť použité na ich označenie. Tieto názvy majú byť doplnené slovami:

— ‚pasta‘ alebo ‚vo forme pasty‘

alebo

— ‚tekutina‘ alebo ‚v tekutej forme‘

...“ [*neoficiálny preklad*]

- 4 Podľa článku 3 tejto smernice:

„Pre výrobky vymedzené v prílohe neschvália členské štáty vnútroštátne predpisy neustanovené touto smernicou.“ [*neoficiálny preklad*]

- 5 Bod 1 prílohy k smernici 1999/4 s názvom „Kávový extrakt, rozpustný kávový extrakt, rozpustná káva alebo instantná káva“ medzi iným uvádza, že tieto pojmy znamenajú:

„Koncentrovaný výrobok získaný extrakciou z pražených kávových zŕn za výlučného použitia vody ako prostriedku extrakcie a s vylúčením všetkých postupov hydrolýzy zahŕňajúcich pridávanie kyseliny alebo zásady.

...

Kávový extrakt musí obsahovať len rozpustné a aromatické zložky kávy. ...“
[neoficiálny preklad]

6 Štvrté, piate, šieste a ôsme odôvodnenie smernice 2000/13 znie:

„(4) Cieľom tejto smernice by malo byť stanovenie pravidiel spoločenstva všeobecnej povahy uplatňujúcich sa horizontálne na všetky výrobky uvedené na trh.

(5) Pravidlá špecifickej povahy uplatňujúce sa vertikálne iba na konkrétne potraviny by sa mali ustanoviť ustanoveniami zaoberajúcimi sa takýmito výrobkami.

(6) Prvoradým dôvodom pre každé pravidlo týkajúce sa označovania potravín má byť potreba informovať a chrániť spotrebiteľa.

(8) Podrobné označovanie poskytujúce najmä údaje o presnom druhu a vlastnostiach výrobku, ktoré pri výbere výrobku umožnia, aby bol spotrebiteľ dokonale informovaný o skutočnostiach, je najvhodnejšie, keďže takto existujú najmenšie prekážky pre voľné obchodovanie.“

7 Článok 2 ods. 1 smernice 2000/13 ustanovuje:

„Použité označenie a metódy nesmú:

a) byť také, aby uviedli kupujúceho do omylu ohľadom podstaty látky, najmä:

i) pokiaľ ide o vlastnosti potraviny a hlavne druhu, identity, vlastností, zloženia, množstva, trvanlivosti, pôvodu alebo miesta pôvodu, spôsobu výroby alebo produkcie;

ii) pripisovaním takých účinkov alebo vlastností potravine, aké nemá;

iii) poukazovaním, že potravina má osobitné vlastnosti, keď v skutočnosti všetky podobné potraviny majú takéto charakteristiky;

b) podliehajú ustanoveniam spoločenstva platným pre prírodné minerálne vody a potraviny určeným na osobitné výživové účely, pripisovať akejkoľvek potravinovej vlastnosti uvádzajúcu, že u ľudí pôsobí preventívne, liečivo, alebo lieči chorobu, prípadne sa odvoláva na takúto vlastnosť.“

8 Podľa článku 2 ods. 3 písm. b) tejto smernice sa zákazy alebo obmedzenia uvedené v odsekoch 1 a 2 rovnako uplatňujú aj na reklamu.

9 Podľa článku 3 ods. 1 tejto smernice:

„V súlade s článkami 4 až 17 a na základe výnimiek, ktoré obsahujú, na označení potravín je povinné jedine uvedenie nasledovných údajov:

1) názov, pod ktorým sa výrobok predáva;

...“

10 Podľa článku 5 smernice:

„1. Názov, pod ktorým sa výrobok predáva, je názov stanovený v príslušných ustanoveniach spoločenstva.

...

2. Názov, pod ktorým sa výrobok predáva nesmie byť nahradený žiadnou obchodnou [ochrannou] známkou, značkovým menom alebo vymysleným názvom.

...“

11 Podľa článku 18 smernice 2000/13:

„1. Členské štáty nesmú zakázať obchodovanie s potravinami, ktoré sú v súlade s pravidlami ustanovenými v tejto smernici tým, že budú uplatňovať neharmonizované vnútroštátne ustanovenia platné pre označenie a prezentáciu určitých potravín alebo potravín vo všeobecnosti.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje na neharmonizované vnútroštátne ustanovenia, ktoré sú opodstatnené v prípade:

- ochrany zdravia verejnosti,

- zamedzenia podvodu, pokiaľ takéto opatrenia nebránia uplatňovaniu definícií a pravidiel, ktoré sú ustanovené v tejto smernici,

— ochrany priemyselných a obchodných práv, označenia miesta pôvodu, registrovaných označení pôvodu a zamedzenia nekalej súťaže.“

Vnútroštátna právna úprava

- 12 Článok 1 kráľovského dekrétu z 5. marca 1987 týkajúci sa kávy a kávovín (*Moniteur belge* z 12. júna 1987, s. 9035) medzi iným ustanovuje:

„Na účely tohto dekrétu je definovaná:

1. káva: zrno kávovníka (odroda rodu *Coffea*), ktoré je vhodne očistené a upražené;
...“

- 13 Článok 3 ods. 1 kráľovského dekrétu znie:

„Len názvy, ktoré sú v súlade s definíciou obsiahnutou v článku 1 môžu byť použité na označovanie potravín uvedených v tomto článku pri obchodovaní s nimi.“

- 14 Článok 2 kráľovského dekrétu zo 17. apríla 1980 týkajúci sa reklamy potravín (*Moniteur belge* zo 6. mája 1980, s. 5476) ustanovuje:

„Pri reklame potravín je zakázané použitie:

...

3. odkazov na chudnutie;

...

7. odkazov na lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia a stanoviská, alebo na súhlasy, okrem vyhlásenia, že potravina nesmie byť konzumovaná v rozpore s odporúčaniami lekára; ...“

Spor pred vnútroštátnym súdom a predbežné otázky

- 15 Douwe Egberts vyrába a na belgickom trhu obchoduje s kávou pod obchodnou značkou „Douwe Egberts“. V konaní Douwe Egberts z právneho hľadiska napáda obchodovanie s výrobkom pod názvom „DynaSvelte Café“ vyrábaným spoločnosťou Westrom Pharma NV a distribuovaným do 31. decembra 2001 pánom Souranisom, vykonávajúcim podnikateľskú činnosť ako „Etablissements FICS“, a od 1. januára 2002 spoločnosťou FICS-World BVBA.

- 16 V konaní o predbežnom opatrení pred Rechtbank voor Kophandel, Douwe Egberts tvrdí, že vyhlásenia na dóze, balení a v pokynoch pre užívanie, konkrétne „absolútny prielom v kontrole váhy“, „chudnutie, lepšia kontrola váhy, spomalenie nadmerného ukladania tuku“ a „formula patentovaná v Spojených štátoch dr. Ann de Wees Allen z Glycemia Research Institute“, porušujú rôzne ustanovenia vnútroštátnej právnej úpravy upravujúce reklamu a označovanie potravín.
- 17 Po zvážení, že výsledok sporu závisí od výkladu práva Spoločenstva a od posúdenia platnosti smernice 1999/4, sa Rechtbank von Koophandel te Hasselt rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru nasledujúce otázky:

„1) Musí sa článok 2 smernice 1999/4/ES... vykladať v tom zmysle, že výlučne názvy výrobkov uvedené v prílohe k tejto smernici sa môžu použiť pre výrobky v nej vymedzené a že iné označenia sa nesmú použiť popri týchto názvoch (napríklad vymyslené alebo obchodné označenia), alebo treba článok 2 vykladať v tom zmysle, že názvy výrobkov uvedené v prílohe sa môžu použiť iba pre výrobky v nej vymedzené, ale že popri týchto názvoch sa môžu pre tieto výrobky súčasne použiť aj iné označenia (napríklad vymyslené alebo obchodné označenia)?

2) Ak Súdny dvor... posúdi, že článok 2 smernice 1999/4/ES... sa musí vykladať v tom zmysle, že výlučne názvy výrobkov uvedené v prílohe k tejto smernici sa môžu použiť pre výrobky v nej vymedzené a že iné označenia sa nesmú použiť popri týchto názvoch (napríklad vymyslené alebo obchodné označenia), nevyplýva potom z toho, že táto smernica je v rozpore s článkom 28 Zmluvy

ES, ktorý zakazuje kvantitatívne obmedzenia dovozu a všetky opatrenia majúce rovnaký účinok medzi členskými štátmi Európskeho spoločenstva, pretože takto vykladaná smernica vo vzťahu k výrobkom patriacim do jej definície kávových extraktov:

— vylučuje použitie iných označení ako ‚kávový extrakt‘ alebo ‚instantná káva‘, ako aj použitie názvu ‚káva‘,

— v dôsledku toho vyhradzuje použitie názvu ‚káva‘ pre jedinú formu ‚kávy‘, a to pre kávové zrno,

— a tým umelo chráni trh s kávou pred konkurenčnými výrobkami zloženými z iných foriem kávy ako kávových zrn, ako sú medzi inými kávové extrakty a instantná káva?

- 3) Musí sa článok 18 ods. 1 a článok 18 ods. 2 smernice 2000/13/ES vykladať v tom zmysle, že nezosúladené vnútroštátne ustanovenia o označovaní a prezentácii potravín a o ich reklame, ktoré zakazujú určité vyhlásenia, ako napríklad ‚odkazy na chudnutie‘ a ‚odkazy na lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy‘ pri označovaní a/alebo prezentácii potravín a/alebo ich reklame, dokonca aj v prípade, ak takéto vyhlásenia nie sú zakázané smernicou, zakladajú porušenia smernice so zreteľom na skutočnosť, že ôsme odôvodnenie smernice uvádza, že najvhodnejším označovaním je také označovanie, ktoré vytvára najmenšie prekážky pre voľné obchodovanie a že sa z tohto dôvodu tieto vnútroštátne ustanovenia nemôžu uplatniť?

4) Musí sa článok 18 ods. 2 smernice 2000/13/ES vykladať v tom zmysle, že ‚ochranu zdravia verejnosti‘ treba chápať tak, že zahŕňa nezosúladené vnútroštátne ustanovenia o označovaní a prezentácii potravín a o ich reklame, ktoré zakazujú určité vyhlásenia ako ‚odkazy na chudnutie‘ a ‚odkazy na lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy‘?

5) Musí sa článok 28 Zmluvy ES vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne ustanovenia o označovaní a prezentácii potravín a o ich reklame, ktoré nie sú zosúladené na európskej úrovni a ktoré sa odchyľujú od smernice 2000/13/EC do tej miery, že zakazujú určité vyhlásenia pri označovaní a/alebo prezentácii potravín a/alebo ich reklame, ako napríklad ‚odkazy na chudnutie‘ a ‚odkazy na lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy‘, sa musia považovať za opatrenia majúce rovnaký účinok a/alebo za kvantitatívne obmedzenia dovozu medzi členskými štátmi Európskeho spoločenstva, vzhľadom na to, že tieto vnútroštátne ustanovenia:

— dodatočne zatažujú dovoz potravín požiadavkou, aby tieto výrobky boli v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou a v dôsledku toho bránia obchodu medzi členskými štátmi,

a

— neuplatňujú sa na všetkých podnikateľov zúčastnených na trhu, ktorí vykonávajú svoju činnosť na vnútroštátnom území, pretože sa tam nachádzajú výrobky zásadne porovnateľnej povahy (napríklad kozmetické

výrobky), na ktoré sa tieto ustanovenia nepoužijú a na ktoré sa nepoužije ani žiadne iné rovnocenné opatrenie, a že v dôsledku toho možno vnútroštátny súd nebude uplatňovať tieto ustanovenia?“

Predbežné pripomienky

- 18 Belgická vláda, Parlament a Rada vyslovili pochybnosti týkajúce sa povahy výrobku „DynaSvelte Café“, ktoré by mohli znamenať, že v prejednávanej veci je vylúčené použitie smernice 1999/4. Komisia zdôrazňuje, že v prípade, ak výrobok nie je bežne konzumovanou potravinou, ale potravinou určenou na osobitný výživový účel, potom výrobok nepatrí pod rozsah pôsobnosti smernice 2000/13.
- 19 Je potrebné pripomenúť, že je ustálenou súdnou praxou v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi ustanovenou článkom 234 ES, že je výlučne na vnútroštátnom súde, ktorému bol spor predložený na rozhodnutie a ktorý musí prevziať zodpovednosť za ďalšie súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na špecifické okolnosti prípadu posúdil jednak potrebu rozhodnutia o prejudiciálnej otázke tak, aby mu to umožnilo vyniesť rozsudok vo veci samej, a jednak závažnosť otázky, ktorú Súdnemu dvoru predkladá (pozri medzi iným rozsudok z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 38, a rozsudok z 5. júna 2003, Design Concept, C-438/01, Zb. s. I-5617, bod 14).
- 20 V prejednávanej veci je vhodné odpovedať na predložené otázky vychádzajúc z predpokladu obsiahnutého v rozhodnutí o podaní návrhu na začatie konania o prejudiciálnej otázke, a to, že výrobok „DynaSvelte Café“ je bežne konzumovanou potravinou a patrí pod rozsah pôsobnosti smernice 1999/4.

O prvej prejudiciálnej otázke

- 21 V prvej otázke žiada vnútroštátny súd v podstate posúdiť, či sa v prípade, keď sa obchoduje s výrobkami vymedzenými v prílohe k smernici 1999/4, môžu na ich označenie použiť výlučne názvy výrobkov uvedené v prílohe, alebo či sa popri týchto názvoch môžu súčasne použiť iné označenia, ako napríklad vymyslené alebo obchodné označenia.
- 22 Na začiatok je potrebné poukázať na to, že smernica 2000/13 ustanovuje pravidlá Spoločenstva všeobecnej povahy, ktoré sa uplatňujú horizontálne na všetky potraviny, zatiaľ čo ustanovenia špecifickej povahy, ktoré sa uplatnia vertikálne len pri kávových a čakankových [cigóriových — *neoficiálny preklad*] extraktoch, boli prijaté smernicou 1999/4.
- 23 V tomto kontexte je smernica 1999/4 sektorovou smernicou na účely piateho odôvodnenia smernice 2000/13 a je potrebné ju vykladať z tohto pohľadu.
- 24 Podľa článku 2 písm. a) smernice 1999/4 „názvy výrobkov uvedené v prílohe sa použijú len pre výrobky tam vymedzené, a pri obchodovaní s nimi musia byť použité na ich označenie“ [*neoficiálny preklad*].
- 25 Z uvedeného vyplýva, že, po prvé, názvy výrobkov, medzi iným „kávový extrakt“, „rozpuštný kávový extrakt“, „rozpuštná káva“ a „instantná káva“ sa môžu použiť len pri predaji výrobkov, na ktoré sa uplatňuje smernica 1999/4, a po druhé, že takéto použitie je povinné.

- 26 Navyše, ako konštatoval Parlament a Komisia, článok 3 smernice 2000/13 vymenúva údaje, ktorých uvedenie je pri označovaní potravín povinné, vrátane názvu výrobku, ale bez toho, aby tým zabraňoval uvádzaniu iných údajov.
- 27 Okrem toho, článok 5 ods. 2 smernice 2000/13 ustanovuje, že žiadne ochranné známky, značkové mená alebo vymyslené názvy nesmú nahradiť názov, pod ktorým sa výrobok predáva, ale nezakazuje súčasné použitie takýchto údajov.
- 28 Z tohto dôvodu článok 2 smernice 1999/4 nezabraňuje zahrnúť vymyslené označenie alebo obchodné označenie do povinného označenia názvu, pod ktorým sa výrobok predáva. Zákaz takéhoto druhu by obmedzoval informáciu podávanú spotrebiteľom o vlastnostiach výrobkov, o ktoré ide v konaní o veci samej, a bol by v rozpore s jedným z cieľov, ktoré sú vysvetlené v šiestom odôvodnení smernice 2000/13.
- 29 Podobne odpoveď na prvú otázku musí znieť, že článok 2 smernice 1999/4 treba vykladať v tom zmysle, že ak sa obchoduje s výrobkami vymedzenými v prílohe k tejto smernici, nie sú zo súčasného použitia popri názve výrobku vylúčené iné označenia, ako napríklad obchodné alebo vymyslené označenia.

O druhej prejudiciálnej otázke

- 30 Otázka platnosti článku 2 smernice 1999/4 bola vnútroštátnym súdom nastolená iba pre prípad, ak by vo svojej odpovedi na prvú otázku Súdny dvor vyložil, že vo vzťahu

k výrobkom vymedzeným v prílohe k tejto smernici je vylúčené súčasné použitie iných označení popri názve výrobku.

- 31 S prihliadnutím na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku.

O tretej, štvrtej a piatej prejudiciálnej otázke

- 32 V týchto otázkach, ktoré je vhodné preskúmať spolu, žiadal vnútroštátny súd v podstate posúdiť, či článok 28 ES, ako aj článok 18 ods. 1 a 2 smernice 2000/13 vylučuje použitie vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá zakazuje odkazy na „chudnutie“ a „lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy“ pri označovaní, prezentácii a reklame potravín.

- 33 Z rozhodnutia o podaní návrhu na začatie konania o prejudiciálnej otázke je zrejmé, že kráľovský dekrét zo 17. apríla 1980 zakazuje použitie sporných vyhlásení nielen v reklame, ale aj pri označovaní potravín.

- 34 Ako Súdny dvor rozhodol v rozsudku z 12. decembra 1999, SARPP (C-241/89, Zb. s. I-4695, bod 15), ustanovenia smernice týkajúce sa označovania sa v jednom podstatnom smere líšia od ustanovení vzťahujúcich sa na reklamu. Keďže smernica je všeobecná a uplatňuje sa horizontálne, dovoľuje členským štátom zachovať alebo prijať dodatočné pravidlá okrem pravidiel ustanovených v smernici. Pokiaľ ide o označovanie, limity právomoci ponechanej členským štátom sú vysvetlené samotnou smernicou, pretože táto smernica v článku 18 ods. 2 taxatívne uvádza dôvody, pri existencii ktorých je opodstatnené použitie nezosúladených vnútro-

štátnych ustanovení zakazujúcich obchodovanie s potravinami. Toto ustanovenie však nie je aplikovateľné na reklamu. V dôsledku toho otázka, či v tejto oblasti právo Spoločenstva zabráňuje uplatneniu vnútroštátnych pravidiel, ktoré boli prijaté okrem pravidiel ustanovených smernicou, sa musí posudzovať s osobitným zreteľom na ustanovenia Zmluvy týkajúce sa slobodného pohybu tovaru a zvlášť so zreteľom na články 28 a 30 ES.

- 35 Z tohto dôvodu je nevyhnutné preskúmať oddelene aspekty vnútroštátnej právnej úpravy, ktoré sa vzťahujú na označovanie, a aspekty, ktoré sa vzťahujú na reklamu potravín.

Označovanie potravín

- 36 Článok 2 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2000/13 zakazuje všetky vyhlásenia vzťahujúce sa na ľudské choroby bez ohľadu na to, či sú, alebo nie sú spôsobilé klamať spotrebiteľa, ako aj vyhlásenia, ktoré hoci neobsahujú žiaden odkaz na choroby, ale odkazujú skôr na zdravie, sa ukázali ako klamlivé (rozsudky z 23. januára 2003, Komisia/Rakúsko, C-221/00, Zb. s. I-1007, bod 35, a Sterbenz a Haug, C-421/00, C-426/00 a C-16/01, Zb. s. I-1065, bod 28).
- 37 Navyše, podľa článku 18 ods. 1 smernice 2000/13 nesmú členské štáty zakázať obchodovanie s potravinami, ktoré sú v súlade s pravidlami ustanovenými v smernici.

- 38 Z uvedeného vyplýva, že, potraviny, ktorých označenie obsahuje odkazy na zdravie, ktoré nie sú klamlivé, sa musia považovať za vyhovujúce pravidlám ustanoveným v smernici 2000/13, pretože členské štáty nie sú oprávnené zakázať obchodovanie s nimi z dôvodu možnej nesprávnosti tohto označenia (už citované rozsudky Komisia/Rakúsko, bod 37, a Sterbenz a Haug, bod 30).
- 39 Ako sa už konštatovalo v odseku 34 tohto rozsudku, smernica 2000/13 umožňuje členským štátom uplatňovať nezosúladené vnútroštátne ustanovenia zakazujúce obchodovanie s potravinami, ktoré sú v súlade so smernicou v prípadoch, v ktorých je to odôvodnené podľa článku 18 ods. 2 bez toho, aby ich bolo nevyhnutné posudzovať s ohľadom na články 28 a 30 ES. Medzi tam uvedenými dôvodmi sa uvádza ochrana zdravia verejnosti a spotrebiteľov.
- 40 Vzhľadom na to, že sporné ustanovenia kráľovského dekrétu zo 17. apríla 1980 úplne zakazujú odkazy na „chudnutie“ a na „lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia a súhlasy“ bez ohľadu na to, či sú spôsobilé klamať spotrebiteľa, a za predpokladu, že neodkazujú na ľudské choroby, musia sa považovať za nezosúladené vnútroštátne ustanovenia, ktorých zlučiteľnosť s právom spoločenstva závisí od dôvodov, na ktorých sú založené, a od dodržania zásady proporcionality.
- 41 Zatiaľ čo článok 2 ods. 1 smernice 2000/13 zakazuje, po prvé, všetky vyhlásenia vzťahujúce sa na prevenciu, liečenie a liečenie ľudských chorôb, dokonca aj vtedy, keď tieto vyhlásenia nie sú spôsobilé klamať kupujúceho, a po druhé, klamlivé vyhlásenia vzťahujúce sa na zdravie, je potrebné poznamenať, že ochrana zdravia verejnosti nemôže ani za predpokladu, že v určitej situácii existujú možné riziká ohrozovania zdravia, ospravedlniť systém, ktorý je výsledkom spornej vnútroštátnej právnej úpravy a ktorý obmedzuje slobodný pohyb tovaru (v tejto súvislosti pozri už citované rozsudky Komisia/Rakúsko, bod 48, a Sterbenz a Haug, bod 37).

- 42 V skutočnosti existujú menej obmedzujúce spôsoby prevencie takýchto zostávajúcich rizík, ako napríklad povinnosť výrobcu alebo dovozcu dotknutého výrobku v prípade akejkolvek neistoty predložiť dôkaz o správnosti všetkých skutočností uvedených v označení (rozsudky z 28. januára 1990, Unilever, C-77/97, Zb. s. I-431, bod 35, a Sterbenz a Haug, už citovaný, bod 38).
- 43 Úplný zákaz uvádzania údajov vzťahujúcich sa na chudnutie alebo lekárske odporúčania pri označovaní určitých potravín bez toho, aby sa prípad od prípadu skúmalo, či je takéto označenie spôsobilé klamať kupujúceho, by znamenal, že potraviny označené takýmito údajmi by nemohli byť predmetom obchodovania v Belgicku, dokonca ani v prípade, ak by takéto vyhlásenia neboli klamlivé.
- 44 Takéto opatrenie by išlo nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa, ktorým je ochrana spotrebiteľov pred podvodom, a nemohlo by byť odôvodnené článkom 18 ods. 2 smernice 2000/13.
- 45 Navyše v prípadoch, keď uvedené vyhlásenia majú vedecký základ, poskytujú spotrebiteľom podstatnú informáciu, ktorá ich osobitne môže presvedčiť, aby si výrobok kúpili a spotrebovali, alebo naopak, odradiť ich od toho, aby tak urobili.
- 46 Napokon, vzhľadom na možné ťažkosti ustáliť v určitých prípadoch klamlivú povahu určitého vyhlásenia, je potrebné pripomenúť, že je vecou vnútroštátnych súdov v každej pochybnnej situácii formulovať záver, berúc do úvahy predpokladané očakávania priemerného spotrebiteľa, ktorý je primerane dobre informovaný a primerane pozorný a opatrný (pozri predovšetkým rozsudky zo 4. apríla 2000, Darbo, C-465/98, Zb. s. I-2297, bod 20, a Sterbenz a Haug, bod 43).

- 47 Je preto potrebné odpovedať na tretiu, štvrtú a piatu otázku tak, že v prípade označovania potravín treba článok 18 ods. 1 a 2 smernice 2000/13 vykladať tak, že tento článok vylučuje vnútroštátnu právnu úpravu, ako je úprava v spornej veci, ktorá zakazuje odkazy na „chudnutie“ a na „lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy“ pri označovaní a prezentácii potravín.

O reklame potravín

- 48 Vo vzťahu k aspektom vnútroštátnej právnej úpravy vzťahujúcej sa na reklamu potravín je potrebné poznamenať, že po prvé, táto právna úprava je totožná s právnou úpravou vzťahujúcou sa na označovanie, a po druhé, že ustanovenia článku 2 ods. 1 smernice 2000/13 použiteľné na označovanie sú podľa článku 2 ods. 3 písm. b) tejto smernice použiteľné tiež na reklamu.
- 49 Za týchto podmienok a so zreteľom na závery bodov 36 a 40 tohto rozsudku, ustanovenie, ktoré nie je v súlade so smernicou 2000/13, vytvára úplný zákaz odkazov na „chudnutie“ a na „lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy“ pri reklame potravín.
- 50 Slobodný pohyb tovaru medzi členskými štátmi je základnou zásadou Zmluvy o ES, ktorá nachádza svoj výraz v zákaze kvantitatívnych obmedzení dovozu medzi členskými štátmi a všetkých opatrení majúcich rovnaký účinok, ustanovenom v článku 28 ES.

- 51 Ako Súdny dvor rozhodol, na to, aby vnútroštátne ustanovenia obmedzujúce alebo zakazujúce určité obchodné opatrenia neboli v rozpore s článkom 28 ES, nesmú byť takej povahy, aby zabráňovali výrobkom z iného členského štátu prístup na trh alebo aby tento prístup sťažovali viac, ako je tomu pri tuzemských výrobkoch (rozsudky z 24. novembra 1993, Keck a Mithouard, C-267/91 a C-268/91, Zb. s. I-6097, bod 17).
- 52 Potraviny vyrobené a predávané v iných členských štátoch v súlade so zákonom, pri označovaní ktorých môžu byť podľa ustanovení smernice 2000/13 uvedené údaje týkajúce sa zdravia, ktoré nie sú klamlivé, by však pri vstupe na belgický trh čelili obmedzeniam. V skutočnosti nemožno vylúčiť možnosť, že donucovanie, aby výrobca prerušil reklamnú kampaň, ktorú považuje za osobitne účinnú, môže vytvárať prekážky dovozu (pozri v tomto zmysle už citovaný rozsudok SARPP, bod 29).
- 53 Navyše, úplný zákaz reklamy určitých vlastností výrobku je viac spôsobilý sťažiť prístup na trh výrobkom z iných členských štátov než domácim výrobkom, ktoré sú spotrebiteľom viac známe (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. marca 2001, Gourmet International Products, C-405/98, Zb. s. I-1795, bod 21).
- 54 Zákaz ustanovený vnútroštátnou právnou úpravou z tohto dôvodu vytvára prekážku pre obchod vo vnútri Spoločenstva, ktorá patrí pod článok 28 ES.
- 55 Takáto prekážka by mohla byť odôvodnená len niektorým z dôvodov verejného záujmu vysvetlených v článku 30 ES, ktoré zahŕňajú ochranu ľudského zdravia a života, alebo niektorou zo základných požiadaviek zabezpečujúcich okrem iného

ochranu spotrebiteľa. Navyše musí byť táto prekážka so zreteľom na zabezpečenie dosiahnutia cieľa, ktorý sleduje, primeraná a nesmie ísť nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. júla 1997, *De Agostini a TV-Shop*, C-34/95 až C-36/95, Zb. s. I-3843, bod 45).

- 56 Dôvody, ktoré môžu ospravedlniť sporné aspekty vnútroštátnej právnej úpravy vzťahujúcej sa na reklamu, sú čo do rozsahu totožné s dôvodmi, ktoré môžu ospravedlniť aspekty tejto právnej úpravy týkajúcej sa označovania, konkrétne ochrana zdravia ľudí a zamedzenie podvodu. Z dôvodov uvedených v bodoch 41 až 46 tohto rozsudku nemožno tieto argumenty prijať.
- 57 Napriek tomu a na rozdiel od vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá je vzhľadom na označovanie v rozpore so smernicou 2000/13 a nemôže sa uplatniť ani na dovážané potraviny, ani na domáce potraviny, v prípadoch, v ktorých je vnútroštátna právna úprava o reklame v rozpore s článkom 28 a 30 ES, je použitie takejto právnej úpravy vylúčené, len pokiaľ ide o dovážané výrobky a nie aj domáce výrobky (už citovaný rozsudok *SARPP*, bod 16).
- 58 Keďže z rozhodnutia o podaní návrhu na začatie konania o prejudiciálnej otázke je zrejmé, že spor pred vnútroštátnym súdom sa netýka dovážaných potravín, je na vnútroštátnom súde, aby posúdil, do akej miery vnútroštátne právne predpisy vyžadujú, aby mal vnútroštátny výrobca tie isté práva, ktoré by výrobca z iného členského štátu v tej istej situácii pre seba vyvodil z práva Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. decembra 2000, *Guimont*, C-448/98, Zb. s. I-10663, bod 23).
- 59 Zo zreteľom na vyššie uvedené, je potrebné odpovedať na tretiu, štvrtú a piatu predloženú otázku tak, že vo vzťahu k reklame na potraviny treba článok 28 a 30 ES vykladať ako vylučujúci vnútroštátnu legislatívu, ktorá pri reklame potravín

dovážaných z iných členských štátov zakazuje odkazy na „chudnutie“ a na „lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy“.

O trovách

- 60 Belgická vláda, Parlament, Rada, ako aj Komisia nemajú právo na náhradu trov konania, ktoré im vznikli v súvislosti s pripomienkami, ktoré podali Súdnemu dvoru. Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd.

Z týchto dôvodov

SÚDNY DVOR (druhá komora)

v odpovedi na otázky predložené Rechtbank van Koophandel te Hasselt rozhodnutím z 28. júna 2002 rozhodol takto:

- 1) Článok 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/4/ES z 22. februára 1999 o kávových extraktoch a čakankových [cigóriových – *neoficiálny preklad*] extraktoch sa musí vykladať v tom zmysle, že

v prípadoch, keď sa obchoduje s výrobkami uvedenými v prílohe k tejto smernici, nie sú zo súčasného použitia popri názve výrobku vylúčené iné označenia, ako napríklad obchodné alebo vymyslené označenia.

- 2) Článok 18 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín sa musí vykladať ako vylučujúci použitie vnútroštátnej právnej úpravy, ako je úprava v spornej veci, ktorá zakazuje odkazy na „chudnutie“ a na „lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy“ pri označovaní a prezentácii potravín.
- 3) Články 28 a 30 ES sa musia vykladať ako vylučujúce použitie vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá pri reklame potravín dovážaných z iných členských štátov zakazuje odkazy na „chudnutie“ a na „lekárske odporúčania, osvedčenia, vyhlásenia alebo súhlasy“.

Timmermans

Puissochet

Cunha Rodrigues

Schintgen

Colneric

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 15. júla 2004.

Tajomník

Predseda druhej komory

R. Grass

C. W. A. Timmermans